

SLOVENE A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SLOVENE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ESLOVENO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 17 May 2001 (afternoon)
Jeudi 17 mai 2001 (après-midi)
Jueves 17 de mayo de 2001 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napišite komentar k enemu izmed naslednjih dveh besedil:

1. (a)

Ko smo prometeji neugnani

Ko smo Prometeji neugnani
z neba si ukradli ogenj rdeči,
od njega zdaj smo sami vžgani,
gore v nas zublji plameneči.

5 Od tal do zvezdnatega oboka
ves svet se nam blešči v požaru;
kar vidiš, kar dotakne roka:
v plenu je ogenj, ogenj v daru.

10 Gori iz kamna, diha iz zraka,
odznotraj so povsod vulkani,
v zelenju lava se pretaka,
v pihljanju sap bučijo orkani.

Vse: odkar se prvikrat zajoka
otrok, ko iz matere se izvije,
15 do smrtnih srag, zadnjega stoka,
ko dan se v večno noč prelije;

vse: v Ikarovih kril brnenju,
v zidanju stolpov babilonskih,
v poetov slepem koprnenju
20 in v hekatombah faraonskih;

vse je en ogenj, ena sama
sla neukročena, neukrotljiva,
je bolečina in je omama,
ki vžiga nas in nas použiva.

25 Vsak, vsak v tem ognju dogoreva;
le to je dano mu, ko pade,
da bratovsko pepel odseva
blišč silne rabeljske grmade.

Božo Vodušek: *Izbrane pesmi* (1966)

- Kateri mit je pesnik vzela za snov svojega dela?
- Kakšna je simbolika ognja v pesmi?
- Kakšno je pesnikovo pojmovanje človeškega življenja in kako je izraženo?

1. (b)

- Mož v črnem, za dobro glavo večji od največjega Inka, je stopil pred kralja in mu v imenu krone sporočil, da od tega trenutka dalje njegovo kraljestvo, z vsemi podaniki in premoženjem vred, pripada kralju belih bogov onstran oceana, za katerega Atahualpa, inkovski kralj, še nikoli ni slišal. Sporočil mu je tudi, da sme še naprej zadržati svoje
- 5 privilegije, posesti, čast in oblast, če sprejme Jezusa Kristusa kot edinega boga in Karla I. kot edinega zakonitega poveljavarja. Toda Atahualpa še nikoli ni slišal za kakega Jezusa Kristusa. Vincente Valvedre, ladijski duhovnik Špancev, ki je kralju postavil ta ultimatum, je moral najkasneje v tem trenutku postati nadvse vznemirjen. Zavedal se je, da lahko vsak hip vdre na trg preostalih sto tisoč Atahualpinih mož, ki so čakali pred mestom. Še
- 10 danes si predstavljam, kako mu je tekel znoj po čelu, kako mu je skozi nosnice vstopal po miših zaudarjajoč vonj njegovih vlažnih oblačil, ta znani vonj smrti. Razpelo, ki gaje Vincente Valvedre ves čas držal v roki, je sedaj dvignil visoko nad Velikega Inka in ukazal dečku, naj vpraša kralja, če torej sprejema Jezusa Kristusa, spočetega od svetega duha, rojenega iz device Marije, križanega in iz groba vstalega, če se reka vsem
- 15 svojim bogovom in sprejema *Njega* kot edinega boga. Kakšna zmeda je vladala v dečkovi glavi. Kako prevesti nekaj, kar v drugem jeziku ne obstaja in za kar niti sam ni vedel, kaj je? Atahualpa je poslušal in molčal. Vseh šest tisoč Atahualpinih mož, nagnjenih na malem cajamarškem trgu, je napeto molčalo. Duhovnik je še zadnjič poskusil. S tresočimi rokami je povlekel iz žepa skrivnostni predmet in ga izročil Inku.
- 20 Če ga sprejme, pomeni, da sprejema tudi krščanstvo, če ne, potem... Atahualpa je vzel predmet čudnega pa in oblike v roke. Prvič v življenju je držal knjigo. Kralj, ni poznal ne pisave ne papirja, si jo je ogledoval z vseh strani, jo listal, se ustavil na kateri od strani, jo povohal, morda okusil, prislonil uho ob to nadvse čudno darilo, za katero je beli bog trdil, da govori svete besede: molčala je. Trenutek, v katerem je Atahualpa
- 25 vrgel to nadvse neuporabno, neznano, molčečo in zanj žaljivo darilo črno odetemu bogu nazaj pred umazane noge, trenutek, v katerem je šest tisoč parov inkovskih zenic sledilo padanju grobega kosa živalske kože, ki je z razprtimi belimi krili kot mrtev metulj obležala prahu, trenutek, v katerem je sto šestdeset parov oboroženih zenic Pizarrovih belih bogov, skritih v zasedi, spremljalo padanje Biblije, vedoč, kaj to zanje pomeni, ta
- 30 trenutek je tal zgodovina.

Aleš Šteger: *Včasih je januar sredi poletja* (1999)

- Kdo so osrednje književne osebe in kako so prikazane?
- Kaj je osrednji dogodek odlomka in kakšna je njegova simbolika?
- Ali menite, da je pisec želel podati natančno zgodovinsko poročilo o dogodku?